

HARUKI MURAKAMI

L'ÉLÉFANT DESAPAREIX

Empúries

narrativa

Haruki Murakami

L'elefant
desapareix

Traducció del japonès
de Marina Bornas i Sandra Ruiz Morilla

Editorial Empúries
Barcelona

Títol original: *Zou no shoumetsu*
© Haruki Murakami, 1993

Primera edició: març del 2016

© de la traducció: Marina Bornas i Sandra Ruiz Morilla, 2016

© d'aquesta edició: Grup Editorial 62, s.l.u.,
Editorial Empúries
Diagonal, 662-664 - 08034 Barcelona
info@grup62.com
www.editorialempuries.cat

Fotocomposició: Àtona Víctor Igual, s.l.
Impressió: Egedsa
DIPÒSIT LEGAL: B. 2249-2016
ISBN: 978-84-16367-51-1

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47).

Tots els drets reservats.

TAULA

L'ocell que dóna corda al món i les dones de dimarts	9
El segon atractament a un forn de pa	45
El Comunicat Cangur	65
Sobre com vaig veure la noia 100% perfecta un matí d'abril esplèndid	83
El son	91
La caiguda de l'Imperi romà, la revolta indígena de 1881, la invasió nazi de Polònia i el reialme dels vents furiosos	133
<i>Lederhosen</i>	143
Graners en flames	157
El petit monstre verd	179
Afer de família	187
La finestra	223
<i>TV people</i>	233
Un bot lent cap a la Xina	263
El nan ballarí	293
L'última gespa de la tarda	323
Silenci	353
L'elefant desapareix	375

Era a la cuina bullint espaguetis quan em va trucar una dona. La pasta estava gairebé cuita i jo xiulava l'obertura de *La gazza ladra* de Rossini, que sonava a la ràdio. Era la música més adient per cuinar espaguetis.

Quan vaig sentir el timbre del telèfon, vaig tenir la temptació de no fer-li cas. Els espaguetis ja estaven gairebé al punt, i Claudio Abbado conduïa l'orquestra simfònica de Londres al clímax musical. Malgrat tot, vaig abaixar el foc, vaig anar a la sala d'estar sense deixar anar la cullera de fusta i vaig despenjar. Devia ser algun conegut que em trucava per oferir-me feina.

—Necessito deu minuts —em va dir una dona.

—¿Perdoni? —vaig fer, desconcertat—. ¿Què diu?

—Només necessito deu minuts —va repetir.

La seva veu no em sonava gens. Tinc bona orella per identificar veus, per això n'estic tan segur. Era una veu de dona que no havia sentit mai, greu, dolça i difícil de definir.

—Perdoni, ¿per qui demana? —li vaig preguntar amb una educació exquisida.

—Tant se val, només vull que em donis deu minuts. Així ens podrem entendre mútuament —va insistir ella amb un deix d'impaciència, com si esperés resposta.

—¿Entendre què?

—Els nostres sentiments —va respondre simplement.

Vaig treure el cap per la porta oberta de la cuina. Una columna de vapor blanc s'enfilava alegrement des de la cassola on bullien els espaguetis, i Abbado continuava dirigint *La gazza ladra*.

—Em sap greu, és que estic fent espaguetis. Ja deuen estar gairebé cuits, i si m'entretinc deu minuts parlant amb vostè se m'estovaran. ¿Oi que no li fa res que pengi?

—¿Espaguetis? —va exclamar la dona, atònita—. Però si tot just són dos quarts d'onze del matí! ¿Com és que cuines espaguetis a aquestes hores? És una mica estrany, ¿no?

—Tant si és estrany com si no, vostè no n'ha de fer res —li vaig etzibar—. No he menjat gairebé res per esmorzar, i tinc gana. Quan acabi de fer els espaguetis, me'ls menjaré. Només faltaria que no pogués decidir què i quan menjo.

—Sí, només faltaria. Molt bé, doncs penjo —va anunciar ella amb una veu estranya, plana com una bassa d'oli. Semblava que qualsevol petita alteració en el seu estat d'ànim pogués modificar-li completament el to de veu, com qui prem un sintonitzador per canviar de freqüència—. Et tornaré a trucar més tard.

—Un moment —em vaig afanyar a dir—. Si el que pretén és vendre'm alguna cosa, no cal que torni a trucar. Ara per ara, no tinc feina i no m'ho puc permetre.

—Ja ho sé, no t'amoïnis —va respondre ella.

—¿Ja ho sap? ¿Què en sap, de mi?

—Que no tens feina. Això ja ho sé. Au, corre, que se t'estovaran els espaguetis.

—¿Es pot saber qui...? —vaig començar a dir, però la trucada es va tallar abruptament. La dona devia haver premut la tecla del senyal amb el dit. Era impossible que hagués tingut temps de penjar l'auricular.

Em vaig quedar un moment amb l'auricular a la mà, mirant-lo desconcertat, fins que em vaig recordar de la pasta i

vaig tornar a la cuina. Vaig apagar el foc, vaig abocar els espaguetis a l'escorredora, els vaig barrejar amb la salsa de tomàquet que havia escalfat en un cassó i me'ls vaig menjar. Per culpa d'aquella trucada absurda s'havien cuit una mica més del compte, però no n'hi havia per a tant. A més a més, tenia massa gana per fer-me el llepafils amb uns espaguetis lleugerament passats. Amb la ràdio de fons, vaig engolir els cent cinquanta grams de pasta sense deixar-ne ni una engruna.

Mentre rentava el plat i la cassola a l'aigüera, vaig escalfar aigua i em vaig preparar un te. Me'l vaig prendre sense parar de rumiar en aquella trucada.

«¿Entendre'ns mútuament?».

¿Quin havia estat, l'objectiu de la trucada? ¿I qui era, aquella dona?

Era un bon misteri, tot plegat. No recordava que m'hagués trucat mai cap dona anònima, i no acabava d'entendre on havia volgut anar a parar.

Fos com fos, no tenia cap interès a entendre els sentiments d'una desconeguda. No n'hauria tret res. Ara per ara, el que necessitava era trobar una feina que em permetés encetar una nova etapa.

Sense treure'n l'entrellat, vaig tornar al sofà i em vaig posar a llegir una novel·la policíaca que havia agafat de la biblioteca. Mentre llegia, mirava el telèfon de reüll de tant en tant i em preguntava què devia haver volgut dir, aquella dona. ¿De què volia parlar, en deu minuts? ¿Deu minuts per entendre'ns mútuament?

De fet, d'entrada ja havia limitat el temps a deu minuts. Ho havia fet amb convicció, com si nou minuts fossin pocs i onze, massa. Igual que per coure uns espaguetis *al dente*.

Com que totes aquelles cabòries m'havien fet perdre el fil de la novel·la, vaig fer quatre estiraments i vaig decidir planxar una camisa. Planxar sempre m'ha anat bé per aclarir les idees.

Divideixo el procés de planxar una camisa en dotze passos. Començo pel primer, el coll (part frontal) i acabo pel dotzè, el puny (màniga esquerra). Sempre segueixo el mateix procés i planxo per ordre, comptant els diferents passos. Si no, no em surt igual de bé.

Gaudint del soroll del vapor i de l'olor característica que desprèn el cotó quan s'escalfa, vaig planxar tres camises, vaig comprovar que no hi hagués arrugues i les vaig penjar. En acabat, vaig desconnectar la planxa i la vaig guardar a l'armari, al costat de la post. Ja no estava tan atabalat.

Quan anava cap a la cuina a beure aigua, el telèfon va tornar a sonar. «Ja hi som», vaig pensar. Vaig dubtar si continuar cap a la cuina, però al final vaig decidir tornar a la sala d'estar i contestar. Si tornava a ser la dona d'abans, li diria que estava planxant i li penjaria.

Però era la meva dona. Vaig donar una ullada al rellotge que hi havia damunt el televisor. Les busques assenyalaven dos quarts de dotze.

—¿Com estàs? —em va preguntar.

—Bé —li vaig dir, alleujat.

—¿Què feies?

—Planxava.

—¿Que ha passat res? —va preguntar, una mica alarmada. Sabia perfectament que tenia el costum de planxar quan alguna cosa m'amoïnava.

—No res, és que tenia camises per planxar —la vaig tranquil·litzar. Tot seguit, em vaig asseure a la cadira i em vaig passar l'auricular de la mà esquerra a la dreta—. ¿Que volies dir-me res?

—Sí, et trucava per una possible feineta.

—¿De debò? —vaig fer.

—¿Oi que tu en saps, d'escriure poemes?

—¿Poemes? —vaig repetir, estranyat. ¿Poemes? ¿D'on ho havia tret, allò dels poemes?

—La revista on treballa un amic meu vol inaugurar una secció de literatura per a noies joves, i busquen una persona que seleccioni i corregeixi els poemes que enviïn les lectores. I també volen publicar un poema nou cada mes a la portada. El sou no està malament, per ser una feina tan senzilla. Només seria mitja jornada, però si ho fas bé potser et posaran a treballar a la redacció, i...

—¿Senzilla? —vaig exclamar—. Para el carro! Jo busco feina en un despatx d'advocats. ¿Què t'empatolles, amb això dels poemes?

—¿No m'havies dit que escrivies, a l'institut?

—Sí, a la revista. La revista de l'institut. Que si la classe tal ha guanyat el torneig de futbol, que si el professor de física ha caigut per les escales i l'han hagut d'ingressar... No eren poemes. Jo no en sé, d'escriure poesia.

—Però pensa que són per a noies adolescents, no et demanaran que escriguis literatura per a la posteritat. Escriu qualsevol cosa, i llestos.

—El problema és que no en sé —vaig insistir, sec. Ni qualsevol cosa, ni res.

—Ja —va fer ella, decebuda—. ¿I vols dir que la trobaràs, aquesta feina que busques en un despatx d'advocats?

—Estic pendent d'un parell de coses. Al llarg d'aquesta setmana tindrè alguna resposta. I si al final no surt res, ja m'ho rumiaré.

—¿De debò? Entesos, doncs. Per cert, ¿quin dia és, avui?

—Dimarts —vaig contestar, després de pensar una mica.

—¿Que et va bé passar pel banc a pagar els rebuts del gas i la llum?

—Sí. M'hi arribaré d'aquí a una estona, quan surti a comprar el sopar.

—¿Què faràs, per sopar?

—Doncs no ho sé —vaig admetre—, encara no hi he pensat. Ho decidiré sobre la marxa.

—Escolta'm —va dir ella aleshores, molt seriosa—. He pensat que no cal que busquis feina.

—¿Per què no? —vaig exclamar. Semblava que totes les dones del món s'haguessin posat d'acord per sorprendre'm per telèfon—. ¿Per què no vols que continuï buscant feina? D'aquí a tres mesos se m'acaba l'atur, no em puc estar de braços plegats.

—A mi m'han apujat el sou, em van sortint feinetes complementàries i tenim prou estalvis. Sense permetre'ns grans luxes, podem viure perfectament.

—¿I jo què faria? ¿Les feines de casa?

—¿No t'agradaria?

—No ho sé —vaig respondre amb sinceritat—, no m'ho he plantejat.

—Doncs planteja-t'ho —em va animar ella—. Per cert, ¿que ha tornat, el gat?

—¿El gat? —vaig repetir, i llavors em vaig adonar que no hi havia pensat en tot el matí—. No, em sembla que no.

—¿Que et fa res donar un cop d'ull pel barri? Ja fa quatre dies que no el veiem. —Vaig assentir sense gaire convicció i em vaig tornar a passar l'auricular a la mà esquerra—. Se m'acut que potser és al jardí de la casa buida que hi ha al fons del carreró, on hi ha l'ocell de pedra. L'he vist rondant per allà més d'una vegada. Saps on vull dir, ¿oi?

—No, no ho sé —vaig admetre—. Però escolta, ¿quantes vegades hi has anat, al carreró? No m'ho haves dit mai, que...

—Em sap greu, però t'he de deixar. És hora de tornar a la feina. Busca el gat, si us plau. —Dit això, va penjar.

Em vaig tornar a quedar mirant l'auricular i, al final, el vaig deixar al seu lloc.

¿Com és que la meva dona el coneixia tan bé, el carreró? Per entrar-hi calia saltar un mur de ciment bastant alt des del jardí, i a l'altra banda no hi havia res que justificués tantes molèsties.

Em vaig prendre un got d'aigua a la cuina, vaig engegar el transistor i em vaig tallar les ungles. Sonava el nou disc de Robert Plant, però al cap de només dues cançons em vaig atabalar i vaig apagar la ràdio. Tot seguit, vaig sortir al porxo i vaig donar un cop d'ull al plat del gat. Les arengades que li havia posat la nit abans estaven intactes. Era cert, doncs. No havia tornat.

Dret al porxo, vaig contemplar el petit jardí de casa nostra il·luminat pel sol intens de principis d'estiu. No es podia considerar un d'aquells jardins que asserenen l'esperit. La terra sempre era fosca i humida perquè el sol només hi tocava unes hores al dia. De plantes no n'hi teníem gaires, només un parell d'hortènsies en un racó. A més a més, les hortènsies no són precisament la meva planta preferida.

En una arbreda propera hi havia un ocell que carrisquejava a intervals regulars, com si donés corda a algun mecanisme. L'anomenàvem «l'ocell que dóna corda». Se l'havia inventat la meva dona, aquell nom. De fet, no sé com es diu ni quin aspecte té. En qualsevol cas, és un ocell que s'amaga entre els arbres dia rere dia i dóna corda al nostre món pacífic.

Mentre escoltava el carrisqueig de l'ocell que dóna corda, em vaig preguntar per què havia de sortir a buscar el gat. ¿Què faria, si el trobés? ¿Convèncer-lo que tornés a casa? ¿Dir-li que estàvem tots amb l'ai al cor i suplicar-li que vingué?

«Com ens hem de veure», vaig pensar. Com si els gats no tinguessin dret a anar on volguessin i fer la seva vida. ¿Què hi feia jo, allà, fent la bugada, pensant què faria per sopar i buscant un gat als meus trenta anys?

No fa gaire, jo era una persona decent. Plena d'ambició. A l'institut, vaig llegir la biografia de Clarence Darrow i vaig decidir que volia ser advocat. No treia males notes. A l'últim curs de batxillerat, vaig quedar segon en la votació per triar l'«alumne més prometedor». Vaig entrar a la facultat de Dret

d'una universitat relativament prestigiosa. ¿En quin moment m'havia equivocat, doncs?

Vaig recolzar els colzes a la taula de la cuina i, amb la barbata entre les mans, em vaig dedicar a reflexionar-hi: ¿On i quan s'havia començat a tòrcer el rumb de la meua vida? No vaig trobar la resposta. No se'm va acudir cap moment clau. No vaig fracassar en cap campanya política, no vaig tenir cap desengany durant la carrera i no vaig perdre el seny per cap noia. Sempre vaig viure com una persona normal. Fins que un dia, quan va arribar l'hora de graduar-me, em vaig adonar de cop i volta que jo ja no era el mateix.

Al principi, la distància era tan subtil que no s'apreciava a primer cop d'ull, però amb el pas del temps es va anar eixamplant i, al final, vaig acabar en un lloc remot des d'on era impossible veure el meu antic jo. Si ho comparéssim amb el sistema solar, ara mateix em trobaria en algun punt entre Saturn i Urà. Si avanço una mica més, aviat veuré Plutó. ¿I què hi deu haver més enllà?

A principis de febrer, sense cap motiu concret, havia deixat el bufet d'advocats on feia temps que treballava. La feina no m'entusiasmava, però em pagaven prou bé i al despatx hi havia bon ambient.

Per dir-ho amb poques paraules, era el noi dels encàrrecs.

Dins de les meves limitacions, considero que treballava bé. Potser no queda gaire bé que ho digui jo mateix, però em considero una persona competent a l'hora de dur a terme tasques professionals pràctiques. Entenc les coses a la primera, les executo amb rapidesa, no em queixo i sóc realista. Per això, quan vaig avisar que deixava la feina, el soci de més edat —copropietari del bufet que dirigia amb el seu fill— em va proposar que em quedés a canvi d'un augment de sou.

Al final, però, vaig decidir plegar. Ni jo mateix sé explicar per què. No tenia projectes ni perspectives per començar una nova etapa. No em venia gens de gust tancar-me a casa i es-

tudiar per presentar-me a oposicions, i ja no volia ser advocat.

A l'hora de sopar, vaig dir a la meva dona «Vull deixar la feina», i ella em va respondre «Ah». No vaig acabar d'entendre com s'ho havia pres, però no va afegir res més. Jo també vaig callar. «Si és el que vols, deixa-la», va dir al cap d'una estona. «És la teva vida, ets lliure de fer el que vulguis». Dit això, es va dedicar a treure les espines del peix amb els bastons i enretirar-les a la vora del plat.

La meva dona treballava d'administrativa en una escola de disseny. Tenia un sou raonable, i un editor amic seu li passava feines d'il·lustració de tant en tant que també estaven força ben pagades. Jo cobraria el subsidi d'atur durant sis mesos. A més a més, com que faria totes les feines domèstiques ens podríem estalviar despeses supèrflues, com ara restaurants o bugaderies. La vida no ens havia de canviar gaire quan jo plegués i deixés de cobrar.

Així va ser com vaig deixar la feina.

A dos quarts d'una vaig sortir amb una bossa de tela a l'espatlla, com sempre. Vaig passar pel banc a pagar els rebuts del gas i de la llum, vaig anar al supermercat a comprar els ingredients per al sopar i em vaig aturar al McDonald's a menjar-me una hamburguesa de formatge i prendre'm un cafè.

Un cop a casa, mentre desava la compra a la nevera, va sonar el telèfon. El seu timbre em va semblar més impacient que mai. Vaig deixar el paquet de tofu mig obert damunt la taula, vaig anar a la sala d'estar i vaig despenjar l'auricular.

—¿Ja t'has menjat els espaguetis? —em va preguntar la dona d'abans.

—Sí —vaig contestar—. Però ara he de sortir a buscar el gat.

—¿I no es pot esperar deu minuts, el gat?

—Bé, si només són deu minuts...

«¿Què coi faig?», vaig pensar. «¿Per què he de parlar deu minuts amb una dona que no conec de res?».

—Així ens podrem entendre mútuament —va dir ella en veu baixa. Em va semblar que, a l'altra banda del telèfon, s'asseia còmodament en una cadira i encreuava les cames.

—Ja ho veurem —vaig respondre—. Hi ha persones que conviuen deu anys i no s'acaben d'entendre mai.

—Ho podríem intentar, si més no —va proposar ella.

Em vaig treure el rellotge, vaig activar el cronòmetre i vaig prémer el botó. Els números digitals van córrer de l'u al deu. Havien passat deu segons.

—¿Per què jo? —vaig preguntar—. ¿Per què m'has trucat a mi, i no a qualsevol altre?

—Tinc un bon motiu —va fer ella, com si assaborís les paraules—. Ja t'he dit que et coneixia.

—¿On i quan ens vam conèixer?

—Un dia, en un lloc —va respondre—. Però això tant se val. El que compta és el present, ¿oi? A més a més, si ens posem a parlar d'altres coses se'ns acabarà el temps. I no tinc tot el temps del món.

—Demosta-m'ho. Dóna'm una prova que em coneixes.

—¿Com ara?

—¿Quants anys tinc?

—Trenta —va respondre sense dubtar—. Trenta anys i dos mesos. ¿En tens prou?

Vaig callar. Era veritat que em coneixia, doncs. Però per més que m'hi escarrassava, no aconseguia identificar aquella veu. I jo no oblido ni confonc mai cap veu. Les cares i els noms potser sí, però de les veus me'n recordo sempre.

—Ara vull que intentis imaginar-me —em va proposar aleshores, juganera—. Imagina't com sóc per la veu que tinc. ¿Te'n sortiràs? La capacitat de deducció és el teu fort, ¿oi?

—No ho sé.

—Intenta-ho.

Vaig donar una ullada al rellotge. Només havia passat un minut i cinc segons. Vaig deixar anar un sospir de resignació. Un cop acceptat el repte, no em quedava més remei que continuar fins al final. Així doncs, com acostumava a fer —la dona tenia raó, era una de les meves habilitats especials—, vaig concentrar tots els sentits en la seva veu.

—Tens entre vint-i-cinc i trenta anys, ets llicenciada i nascuda a Tòquio, en una família de classe mitjana-alta —vaig especular.

—Impressionant —va dir ella, i vaig sentir que s'encenia un cigarret al costat de l'auricular—. Continua.

—Ets força atractiva. Si més no, és el que et penses. Però estàs acomplexada. Potser ets massa baixa o tens els pits petits, no ho sé.

—No vas mal encaminat —va dir ella, rient per sota el nas.

—Estàs casada, però el teu matrimoni no funciona. Tens problemes. Una dona sense problemes no truca per telèfon a un altre home sense identificar-se. Però jo no et conec. No havíem parlat mai. Només em puc imaginar quatre coses de tu, no et visualitzo.

—¿De debò? —va fer ella en un to calculadament suau, com si em volgués introduir una falca subtil al cervell—. Si que confies en les teves capacitats. ¿Pot ser que tinguis un angle mort en un racó del cervell? Si no, a hores d'ara tindries una vida més estable, ¿no trobes? Un home amb la teva intel·ligència i el teu talent...

—Em sobrevalores —vaig respondre—. No sé qui ets, però no sóc tan bo com et penses. No sóc capaç d'acabar el que començo. Per això em desvio constantment.

—Doncs a mi m'agradaves. Ja fa temps.

—¿Quant de temps? —vaig preguntar.

Dos minuts i cinquanta-tres segons.

—De fet, no gaire. No estem pas parlant de fets històrics.

—Sí que estem parlant de fets històrics —la vaig contradir.

Així que un angle mort. Potser tenia raó, aquella dona. Potser en algun racó del meu cervell, del meu cos o fins i tot de la meva existència hi havia enterrat algun element que em distorsionava lleugerament la vida.

No, no només lleugerament. Considerablement. Sense mesura.

—Sóc al llit —va continuar ella—. M'acabo de dutxar i estic despullada.

«Vaja», vaig pensar. Així que despullada. Allò començava a semblar una pel·lícula pornogràfica.

—¿Què vols que em posi, roba interior o només mitges? ¿Què t'excita més?

—Tant me fa, tu mateixa —li vaig respondre—. Em sap greu, però no sóc gaire aficionat a aquesta mena de trucades.

—Amb deu minuts en tinc prou. Només deu minuts. No es pot dir que sigui una pèrdua de temps intolerable, ¿oi? No et demano res més. Fes-ho per mi. I ara, contesta'm: ¿Vols que em quedi despullada, o t'estimes més que em posi alguna cosa? Tinc de tot. Com ara una lligacama.

¿Una lligacama? Em devia estar tornant boig. ¿Quina mena de dona, deixant de banda les models de *Penthouse*, fa servir lligacames avui dia?

—Et pots quedar despullada. I no cal que et moguis —vaig respondre.

Havien passat quatre minuts.

—Encara tinc el pèl púbic humit —va dir ella—. No me l'he eixugat prou bé, per això encara és moll. Càlid i humit. I molt flonjo. Negre i flonjo. ¿Que el vols tocar?

—Em sap greu, però...

—Més avall també estic calenta. Com la mantega fosa, així de calenta. T'ho dic de debò. ¿Saps en quina postura es-

tic? Tinc el genoll dret aixecat i la cama esquerra oberta cap a un costat. Si fossin les busques d'un rellotge, les meves cames assenyalarien les deu i cinc.

Pel seu to vaig saber que no mentia, que tenia les cames obertes en un angle equivalent a les deu i cinc i que el seu sexe estava càlid i humit.

—Acarona'm els llavis. A poc a poc. I després, obre'ls. Així, sense pressa. Ressegueix-los lentament amb el tou del dit. Així, molt a poc a poc. Mentrestant, toca'm el pit esquerre amb l'altra mà. Vés pujant amb la mà mentre m'acarones i engrapa'm el pit suaument des de baix. Fes-ho tantes vegades com calgui, fins que estigui a punt d'arribar a l'orgasme.

Vaig penjar sense dir res. Tot seguit, em vaig estirar al sofà i em vaig fumar un cigarret amb la mirada clavada al sostre. Havia aturat el cronòmetre al cap de cinc minuts i vint-i-tres segons.

Quan vaig tancar els ulls, em va embolcallar una foscor esquitxada amb taques de pintura de diferents colors.

No parava de preguntar-me per què no podien deixar-me tranquil.

El telèfon va tornar a sonar al cap de deu minuts, però no vaig contestar. Va sonar quinze vegades i es va tallar. Aleshores, un silenci absolut va omplir l'ambient com si hagués desplaçat la força de la gravetat, un silenci gèlid i profund com una roca de cinquanta mil anys enterrada al fons d'una glacera. El timbre del telèfon havia sonat quinze vegades i havia canviat completament la qualitat de l'aire que m'envoltava.

Una mica abans de les dues, vaig saltar el mur de pedra del jardí i vaig entrar al carreró.

De fet, no és un carreró pròpiament dit. La veritat és que no sabia com anomenar-lo. Per ser del tot exactes, ni tan sols és un carrer. Els carrers tenen una entrada i una sortida,

i et condueixen a un lloc determinat. El carreró, però, no té entrada ni sortida, i si el segueixes acabes xocant o bé amb un mur de pedra o bé amb una reixa metàl·lica. Tampoc és un cul-de-sac, ja que els culs-de-sac no tenen sortida però sí entrada. Els veïns del barri en diem «carreró» perquè és la manera més pràctica de referir-s'hi.

El carreró és un passatge d'uns dos-cents metres que s'obre pas enmig dels patis de les cases. Fa un metre i escaig d'amplada, però entre les bardisses que sobresurten i la porqueria que s'hi amuntega hi ha alguns punts per on només s'hi pot passar de costat.

Diuen —segons el meu oncle, que em lloga la casa a un preu irrisori— que abans el carreró tenia entrada i sortida, i que feia les funcions de dreuera entre dos carrers. Però durant l'època del miracle japonès, a partir dels anys seixanta, es va aprofitar qualsevol descampat per construir-hi noves rengleres de cases, que van envair el carreró i en van reduir l'amplada. Com que els veïns no veien amb bons ulls que qualsevol desconegut pogués passar per sota de les seves teulades o araran dels seus jardins, van anar obstruint les vies d'accés de mica en mica. Al principi hi plantaven bardisses discretes per dissimular-les, fins que un dels veïns es va ampliar el jardí i va bloquejar l'entrada del carreró amb un mur de pedra. Llavors, algú altre va posar una reixa a la sortida perquè no hi poguessin passar els gossos. Com que ja feia temps que els veïns no feien servir el carreró, ningú no es va queixar quan es van tapar els dos accessos. A més a més, era una manera de dissuadir els lladres. Ara sembla un canal abandonat, un passatge intransitat i oblidat sense cap funció, com una mena de terra de ningú que només serveix per separar les cases. Als marges hi creixen males herbes i les aranyes hi estenen les seves teranyines enganxoses pertot arreu, esperant que hi caiqui algun insecte.

No entenia què hi anava a fer la meva dona, allà. Jo no-

més hi havia entrat una vegada. A més a més, les aranyes li fan por.

Quan intentava pensar, però, el cap se m'omplia d'una densa substància gasosa que em punxava i pressionava les temples. Aquella nit no havia dormit bé, i feia massa calor malgrat que érem a principis de maig. Per acabar-ho d'adobar, hi havia aquella trucada misteriosa.

«Tant se val», em vaig dir. «Ara toca buscar el gat. Ja pensaràs en la resta més endavant». A més a més, m'estimava més sortir a fer un volt que quedar-me a casa esperant que tornés a sonar el telèfon. Si més no, ara tenia un objectiu concret.

El sol engegador de la primavera es filtrava a través de les copes dels arbres que s'estenien sobre el meu cap i en projectava les ombres al terra del carreró. Com que no feia gens de vent, les ombres semblaven taques endurides, condemnades a quedar-se incrustades a l'asfalt per sempre més. Petites taques que seguirien enganxades a terra mentre el món continués fent voltes i més voltes al sol, durant uns quants mil·lennis més.

Quan vaig passar per sota dels arbres, l'entramat d'ombres se'm va projectar damunt la samarreta grisa i després va tornar a caure a terra.

El silenci era tan profund que fins i tot em semblava sentir els brins d'herba respirant sota el sol. Els quatre núvols que suraven al cel tenien formes simples i ben definides, com si formessin part del fons d'un gravat en coure medieval. Tot el que veia ressaltava amb tanta nitidesa que em vaig sentir com una presència incongruent i borrosa enmig del paisatge. I feia molta calor.

Portava una samarreta de màniga curta, uns pantalons de cotó i unes vambes. Tot i així, les aixelles i el pit se'm van amarar de suor mentre caminava sota el sol. La samarreta i els pantalons els havia tret aquell matí del calaix on desava la

roba d'estiu i sentia l'olor intensa de la naftalina cada vegada que respirava, com si minúsculs tèrmits punxeguts se'm fiquessin al nas.

Caminava pel carreró a pas lent i uniforme, mirant a banda i banda. De tant en tant, m'aturava i cridava el gat en veu baixa.

Les cases separades pel carreró es dividien en dos estils, com dos líquids de densitats diferents. Hi havia les cases antigues amb jardins amples i les cases compactes i petites construïdes feia relativament poc. De les cases modernes, no n'hi havia gairebé cap que tingués jardí o un espai ample que s'hi assemblés. Algunes ni tan sols tenien pati. Entre les teulades i el carreró amb prou feines hi havia lloc per penjar-hi dues fileres d'estenedors. A vegades, els estenedors superaven els límits de les cases i penjaven damunt el carreró, de manera que m'havia d'obrir pas entre rengleres de tovalloles, camises i llençols que encara gotejaven. Quan passava per davant d'alguna d'aquelles cases sentia la remor d'un televisor o l'aigua de la cisterna d'un vàter, i l'aire feia olor de curri.

En canvi, a les cases antigues gairebé no s'hi veien senyals de vida. Les bardisses, formades per diferents tipus d'arbustos i ginebrons de jardí, evitaven amb eficàcia mirades curioses, i els jardins que s'entreveïen a través de les escletxes eren grans i estaven ben cuidats. Els estils arquitectònics eren molt variats: hi havia cases d'estil japonès amb passadissos llargs, cases d'estil occidental amb velles teulades de coure i cases reformades amb elements moderns. L'únic que tenien en comú és que no s'hi veien senyals de vida. No en sortien sorolls ni olors, ni tan sols hi havia roba estesa.

Com que era la primera vegada que recorria el carreró a poc a poc, observant atentament el paisatge que m'envoltava, tot el que veia era nou per a mi. En un racó d'un jardí hi havia un avet ressec i marronós. Al jardí d'una altra casa hi havia una pila de joguines velles, records d'infantesa de

diverses persones: un tricicle, un cercol de joguina, una espasa de plàstic, una pilota de goma, una tortuga de peluix, un petit bat de beisbol i un camió de fusta. En un dels jardins hi havia una cistella de bàsquet, i n'hi havia un altre moblat amb un bonic conjunt de cadires d'exterior al voltant d'una taula de ceràmica. Les cadires blanques estaven empolsinades, com si ningú les hagués fet servir des de feia mesos (potser anys). La superfície de la taula estava coberta de pètals de magnòlia de color carmesí aixafats per la pluja.

En una altra casa es podia veure el contingut de tot el menjador a través d'un finestral d'alumini. Hi havia un sofà de pell de color grana, un televisor de pantalla gran, una vitrina (amb un aquari de peixos tropicals i dos trofeus al damunt) i un llum de peu decoratiu. Semblava irreal, com el decorat d'una telenovel·la.

També hi havia un jardí amb una caseta de gos enorme i un tancat metàl·lic. Però dins no hi havia cap gos, i la porta estava oberta. El tancat estava deformat i abonyegat cap enfora, com si algú s'hi hagués passat mesos empenyent-lo des de dins.

La casa buida que m'havia dit la meva dona quedava una mica més endavant. De seguida es veia que estava abandonada, i que no es tractava d'una simple absència de dos o tres mesos. Era una casa de dues plantes relativament moderna, però els porticons estaven tancats i la fusta es veia gastada, i els ampits de les finestres del pis de dalt estaven coberts per una patina de rovell vermellós. Al petit jardí hi havia un pedestal que m'arribava a l'altura del pit amb l'estàtua de pedra d'un ocell amb les ales obertes. Estava envoltada de males herbes, i les puntes de les tiges de la vara d'or arribaven a tocar les potes de l'estàtua. L'ocell, que no sé de quina espècie devia ser, semblava impacient per emprendre el vol i sortir d'allà.

Tret de l'estàtua, al jardí no hi havia cap altre element

decoratiu. Sota la teulada hi havia dues cadires de plàstic antiquades i, al seu costat, una azalea plena de flors d'un vermell llampant estranyament irreal. I res més que cridés l'atenció, només males herbes.

Em vaig recolzar al tancat, que m'arribava a l'altura del pit, i vaig observar el jardí una estona. Realment semblava un lloc ideal per a gats, però per més que m'hi fixés no en vaig veure ni un. Només se sentia el parrupeig monòton d'un colom que reposava al capdamunt de l'antena, dalt de la teulada. L'ombra de l'ocell de pedra queia sobre les males herbes del seu voltant, que la deformaven de manera grotesca.

Em vaig treure el tabac de la butxaca, vaig encendre un cigarret amb un llumí i me'l vaig fumar recolzat a la tanca. Mentrestant, el colom continuava enfilat al capdamunt de l'antena, parrupejant sense parar amb el mateix to monòton.

Quan vaig acabar de fumar, vaig llançar el cigarret a terra, el vaig trepitjar per apagar-lo i em vaig quedar quiet una bona estona. No sé quanta estona em vaig passar allà, recolzat a la tanca. Mort de son i amb el cap emboirat, em limitava a mirar l'ombra de l'ocell de pedra sense pensar en res. I, si pensava alguna cosa, el procés es desenvolupava lluny dels dominis de la meva consciència. Aparentment, però, l'únic que feia era mirar l'ombra que l'ocell de pedra projectava sobre l'herba.

Vaig sentir una veu que sortia de l'ombra de l'ocell. Era una veu de dona. Algú em cridava des d'algun lloc.

Em vaig girar i vaig veure una noia d'uns quinze o setze anys al jardí de la casa de davant. Era baixeta i tenia els cabells llisos i curts. Duia unes ulleres de sol fosques de muntura ambre i una samarreta Adidas de color blau cel sense mànigues, com si se les hagués tallat amb unes tisores. Malgrat que tot just érem al mes de maig, els seus braços prims i descoberts estaven colrats pel sol. La noia es va ficar una mà a la butxaca dels pantalons curts, va posar l'altra sobre la

porteta de bambú, que li arribava a la cintura, i s'hi va recolzar precàriament.

—Quina calor, ¿oi? —va dir.

—Sí, molta —vaig respondre. «Ja hi tornem a ser», vaig pensar. «Només parlo amb dones, avui».

—¿Que tens un cigarret? —em va demanar.

Vaig treure el paquet de Hope i l'hi vaig allargar. Ella es va treure la mà de la butxaca, va agafar un cigarret, se'l va mirar estranyada i se'l va posar entre els llavis. Tenia la boca petita i el llavi superior lleugerament arronsat. Li vaig donar foc amb un llumí. Quan va inclinar el cap, li vaig veure l'orella. Una orella provocativa i tendra, amb un contorn delicat recobert d'un borriçol fi i lluent.

La noia, que devia estar acostumada a fumar, va exhalar el fum amb aire satisfet i després em va mirar com si s'acabés de recordar de mi. Vaig veure la meva pròpia cara reflectida dues vegades, a cadascun dels vidres de les seves ulleres de sol. Eren molt fosques i, a més a més, reflectien la llum, de manera que no se li veien els ulls.

—¿Vius per aquí? —em va preguntar.

—Sí —vaig respondre, i vaig intentar assenyalar-li la direcció de casa meva, però després de tantes giragonses estranyes i tantes cantonades no vaig ser capaç d'indicar-li on era. Així doncs, vaig fer un gest ambigu amb el dit sense assenyalar cap punt concret. Fos com fos, no tenia importància.

—¿Què hi feies, aquí?

—Buscava el meu gat, que se'n va anar fa tres o quatre dies —li vaig explicar mentre m'eixugava el palmell suat de la mà amb els pantalons—. M'han dit que l'han vist per aquí.

—¿Quina mena de gat és?

—Un mascle gros i tigrat, de color marró. Té la punta de la cua una mica doblegada.

—¿I el nom?

—¿Quin nom?

—El del gat. Es deu dir d'alguna manera, ¿no? —va dir ella, mirant-me de fit a fit (o això em va semblar) a través de les ulleres de sol.

—Noboru —vaig respondre—. Es diu Noboru Watanabe.

—Quin nom més estrany, per a un gat!

—És el nom del meu cunyat. L'hi vam posar de broma, perquè el gat s'hi assembla.

—¿En què s'hi assembla?

—En alguns gestos. Com ara la manera de caminar o la cara de son que fa sempre.

La noia va somriure per primera vegada, i em va semblar que era encara més jove del que m'havia imaginat a primer cop d'ull. El llavi superior, que tenia lleugerament arronsat, apuntava cap amunt formant un angle estrany.

Em va semblar sentir una veu que deia «Acarona'm». Era la veu de la dona que m'havia trucat per telèfon. Em vaig eixugar la suor del front amb el dors de la mà.

—¿Un gat tigrat de color marró amb la cua una mica doblegada? —va repetir la noia—. ¿Que porta collaret?

—Un collaret antiparasitari negre —vaig confirmar.

La noia es va estar deu o quinze segons pensant, sense aixecar la mà de la porteta de bambú. Tot seguit, va llençar la burilla a terra, prop dels meus peus.

—¿Que me'l pots apagar? És que vaig descalça.

Vaig trepitjar el cigarret curosament amb la sola de les vambes.

—Em sembla que l'he vist, el teu gat —va dir ella a poc a poc, marcant clarament la pausa entre les dues parts de la frase—. No em vaig fixar en la cua, però era un gat tigrat gros i marró, i diria que duia collaret.

—¿Quan l'has vist?

—Ui, no ho sé pas. Però l'he vist més d'una vegada. Com que em passo el dia prenent el sol al jardí, a vegades perdo la noció del temps. No crec que faci més de tres o quatre

dies. El jardí de casa meva és una mena de lloc de pas per als gats del barri, hi passen gats de tota mena cada dos per tres. Salten des de la bardissa dels Suzuki, creuen el meu jardí i entren al dels Miyawaki. —Dit això, va assenyalar la casa abandonada, on tot continuava com abans: l'ocell de pedra amb les ales esteses, les tiges de vara d'or sota el sol de primavera i el colom entonant la seva lletania monòtona al capdamunt de l'antena.

—Gràcies per la informació —li vaig agrair.

—Queda't una estona al meu jardí, si vols. Tots els gats l'acaben creuant tard o d'hora. A més a més, si continues rondant per aquí sense fer res algun veí et confondrà amb un lladre i avisarà la policia. No seria la primera vegada.

—Seria molta barra ficar-me al jardí d'algú altre per esperar un gat.

—No t'amoïnis, a mi no em fa res. Estic sola i m'avorreixo, sense ningú amb qui parlar. Esperarem que passi el teu gat tot prenent el sol. Tinc bona vista, et puc ser útil.

Vaig donar una ullada al rellotge. Passaven sis minuts de dos quarts de tres. Les úniques tasques que em quedaven per fer abans que es fes fosc eren recollir la roba estesa i fer el sopar.

—Entesos, em quedaré fins a les tres —vaig acceptar.

Vaig obrir la porteta i vaig entrar darrere la noia. En veure-la caminar per la gespa, em vaig adonar que arrossegava lleugerament la cama dreta. Les seves espatlles estretes es balancejaven cap a la dreta, al ritme regular d'una manovella mecànica. Al cap d'uns quants passos, es va aturar i em va convidar a caminar al seu costat.

—Vaig tenir un accident el mes passat —va dir com si no tingués importància—. Anava d'acompanyant en una moto i vaig caure. Vaig estar de pega.

Al mig del jardí, a la gespa, hi havia dues gandules de lona. En un dels respatllers hi havia penjada una tovallola blava grossa, i a l'altra gandula s'hi amuntegaven un paquet

vermell de Marlboro, un cendrer, un encenedor, un radiocasset voluminós i una pila de revistes. De l'altaveu del radiocasset en sortia una cançó de *hard rock* a volum baix que no coneixia.

La noia ho va arreplegar tot, ho va deixar sobre la gespa, em va fer seure a la gandula i va apagar el radiocasset. Des d'allà, entremig de la bardissa, s'entreveien el carreró i la casa abandonada de l'altra banda. També vaig veure l'ocell de pedra blanc, la vara d'or i el tancat. Vaig suposar que la noia m'havia estat observant dissimuladament.

El jardí era ample i senzill. Una catifa de gespa que s'estenia formant un pendent suau i algunes fileres d'arbres reparatides per la seva superfície. A la meva esquerra hi havia un estany de ciment força gran que devia fer temps que no es feia servir. Estava buit, i el fons descolorit de color verd pàl·lid estava exposat al sol com un animal aquàtic de panxa enlaire. Al fons, darrere d'una filera d'arbres, hi havia una casa d'estil occidental antiga però elegant, amb la façana bisellada. No era gaire gran, ni tenia una arquitectura luxosa. El jardí sí que era gran, i estava molt ben arreglat.

—Abans treballava en una empresa de jardineria —vaig dir a la noia.

—¿De debò? —va fer ella amb indiferència.

—Deu ser difícil, mantenir un jardí tan gran.

—¿Que en tens, a casa teva?

—Sí, però és molt petit. Només hi tinc un parell d'hortènsies —vaig explicar—. ¿Sempre estàs sola?

—Sí. Em passo el dia tota sola. Al matí i a la nit ve una minyona, però la resta del dia estic sola. Per cert, ¿que et ve de gust un refresc? També tinc cervesa.

—No, gràcies.

—¿N'estàs segur? No facis compliments.

—No tinc set —li vaig assegurar—. ¿Que no vas a l'institut?